

TELEGRAFUL ROMAN.

Телеграфъ есе одатъ по центръ: Жоа. — Презмерационе се фаче дн Сибіѣ ла еседитъра фоиі; не аффаръ ла Ч. Р. поде, къ вані гата, прин скрісорі франкате, адресате кърте еседитър. Презціл презмерациі пентрѣ Сибіѣ есте не ан 4. фл. 20 кр. в. а. еар не о жмет те де ан 2. фл. 10 кр. Пентрѣ челелате пъргі але Трансилваніѣ

N° 43.

AN 818 IX.

Сибіѣ. 26. Октомврие. 1861.

мі пентрѣ провинціеле дн Монархіѣ не ан ан 5; фл. 25 кр. еар о жметате де ан 2. фл. 62 1/2 кр. Пентрѣ принѣ. ми дері стрѣне не ан 9 ф. 45 кр. не 1/2 ан 4 фл. 72 кр. в. а. In серателе се пѣтескѣ пентрѣ дѣтѣле оръ къ 7. кр. шірѣ къ літере мѣт, пентрѣ а доза оръ къ 5 1/2 кр. ми пентрѣ а треѣ пентрѣ къ 3 1/2 кр. в. а.

TRANSLVANIA.

Cuventarea Esselentiei Sale P. Episcop And. Br. de Siaguna tinuta in 23. Oct. 1861. cu ocaziunea inaugurarii si deschiderei Asotiatiei transilvane pentru Inaintarea Literaturii si culturii poporului romanu.

Eata, Domniloru! au sositu diuá cea dorita pentru infiintarea unei Asociatiuni, carea sa aiba de problema „literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.“

Marturisescu sinceru convingerea mea, ca eu problem'a asociatiunei noastre o caracterisediu precatu de nobila si frumoasa si unica in felul seu astadi in intrégá noastra natiune din toate partile, unde se afla ea, pre atat'a si de seriósa si grea, pentruca cere o perseverantia de fieru si unu sacrificiu din inima. Acestea le afirmiedi eu dupa natur'a scopului Asociatiunei, carele este inaintarea literaturii romane si a culturii populare in deosebite ramuri prin studiu, prin elaborarea si edarea de opuri, prin premii si stipendii pentru diferitele specialitati de sciintie si arte.

Toti scimu, ca tieranul, candu ara, nu cauta indereptu, ci inainte, cá bréda sea sa nu o greiéscá. Inse factorii Asociatiunei noastre, candu vréu sa nesuíescá catra ajungerea scopului Asociatiunei, voru avé a cautá mai antaiu indereptu, adica la studii clasice din seculii vechi, si apoi voru avé a cautá inainte, adica a cultiva limb'a noastra dupa form'a sciintieloru classice.

Anca mai debue sa cautamu in trecutu si in altu intielesu; va sa dica: de si Asociatiunea nóstra este cea d'antaiu in felul seu la noi, totusi vocea trecutului ne spune, ca pelunga aceea, ca pona astadi n'am avutu nici o Asociatiune formale, si din partea statului recunoscuta si aprobata, carea s'aru fi ocupatu cu literatur'a romana si cu cultur'a poporului, dicu, pelunga toate acestea totusi au fostu barbati romani singuratici, cari prin scrierile sele si edarea acelora la lumina s'au meritatu premultu pe terenul literaturii romane si alu culturii poporului. Astfelu de barbati natiionali binemeritati pentru cultur'a literaturii romane si cultivarea poporului romanu am avutu noi si pona acum, si ii avem si astadi pretutindeni, pe unde se afla natiunea noastra. Asiadara aducerea aminte de acesti barbati romani binemeritati reconcedu eu Asociatiunei.

Si in alu treilea intielesu dicu, ca debue sa ne uitamu in trecutu pentru aceea, cá sa nu se intemple si in venitoriu literatiloru nostrii o asemenea vatemare, precum s'au intemplatu la anul 1850, candu unu comisariu imperatescu au incredintiatu unui preotu sasescu traducerea unui opu metodicu din limb'a germana in cea romana. Ceea-ce intielegandu eu atunci, candu 4—5 coale se si tipariserá, am facutu pasii debuintiosi si am nimicitu esirea la lumina a acelei traducerii. Inse preotul sasescu s'au pusu bine in punga onorariul pentru o traducere misera-

bila. Eu anca atunci traducerea acést'a o caracterisai de miserabila, pentru-ca parinti'a sa intr'altetele cuventul germanu „Methodenbuch“ lau tradusu pe romanu „carte de modruri.“ Miserabilitatea acestei traducerii de totu se da pe facia, candu cuvintele romanesci „carte de modruri“ leam traduce in germania; caci „carte de modruri“ nici candu n'ar poté face in limba germana „Methodenbuch.“

Deaca mi se iarta a aminti aci, si alte imprejurari fatale din anii mai de curendu trecuti, cari primejduiá libertatea culturii poporului si onórea barbatiloru nostrii intieleginti, atunci debue sa aducu inainte asea resucola a fostului Ministeriu de inventiamentu, prin carea cartile acelea, ce s'au compusu sub manuducerea mea prin intieligintii nostrii, s'au tiparitu in tipografi'a noastra diecesana si apoi s'au introdusu in scótele nóstre populare, s'au pusu in capu de a le opri de 'ntrebuintare si a 'ntroduce altele, pre care nisce creaturi de ale lui necnoscutute pe terenul literaturii noastre leau compusu si le'au tiparitu in Viena. Acelasi Ministeriu au pretinsu dela mine in anii trecuti, cá pre profesorii gimnasiului nostru din Brasiovu sai tramitu la Vien'a spre depunerea essamenului de cualificatiune professorale; sciundu eu, ca essaminarea aceea se face prin o comissiune statatóre din membrii de religiune si natiune straina, am remustratu pe has'a anomaliei, ce aru urma de acolo, candu profesorii unui gimnasiu romanu de relegca orientala ortodocsa aru debui sa depuna essamenu de cualificatiune professorale innaintea unei comissiuni de religiune si natiune straina. Dar si mai multu sa ve spunu. Acelu Ministeriu, intielegendu, ca Episcop'i'a nóstra s'au radicatú o tipografia anca la anul 1850. si aci tiparesce carti bisericesci si scolare spre acóperirea propriiloru lipse si spre inaintarea culturii poporului, m'au trasu la respundere de a me dechiara, ca Episcop'i'a nóstra, pre carea Ministeriul de cultu se 'ndoiá a o recunosce de priimita din partea statului, de si Maiestatea Sea Imperatu o tractá cá pre un'a receptá, dicu, Ministeriul de cultu m'au trasu la respundere de a ne dechiara, ca Episcop'i'a nóstra de unde s'au capetatu dreptulu de asi poté radica tipografia? Acestea am aflu de debuintia a vi le comunica, domniloru! cu acésta ocaziune, cá sa ve incredintati despre neadormit'a priveghiare a Ierarchiei Bisericeii noastre pentru sustinerea libertatii binesocotite in cultur'a poporului si spre mantuirea onórei barbatiloru nostrii intieliginti, precum si pentru adevieria acelu adeveru, ca caus'a cea dreapta, ce oám representatu eu in aceste trei obiepte si in alte multe, au esitu din luptele susatinse cu triumfu!

Aceste exemple le am adusu inainte aci spre acelu scopu, cá sa aretu debuinti'a cea imperativa pentru védi'a si auctoritatea Asociatiunei ce membrii ei voru fi indetorati a o sustiené si' immulti prin studiu, prin elaborarea si edarea de opuri literari, ceea-ce, precumu amu disu mai susu, nu se poté ajunge fora pastrarea unei seriozitati si perse-

verantie, ce sciintiele dupa natur'a lorú o pretindu dela toti aceia, cari vreau a se ocupa cu ele.

Acestea permitendu, trecu la obieptul dilei, si asia pe has'a resolutiunii imperatesci din 6. Sept. a. c., ce mi s'au impartasitu prin decretul gubernialu din 26. Sept. a. c. N. 7693. prochiámu Asociatiunea Transilvana pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu de Asociatiune puplica si recunoscuta de statu in intielesulu statuteloru sele din 21. 22. si 23. Martiu 1861, si provocu adunarea, cá sa pasiesca la constituirea Asociatiunei in sensul sectiunei II. diu Statute, apoi in sensul sectiunei III. la alegerea oficialiloru Assotiatiei si in sfarsitu in intielesul sectiunei IV. la prefigerea terminului pentru cea mai de aproape adunare generale.

Si asia implinendu insarcinarea DVóstre din 10. Maiu 1860. si din punctul 4. si 5. alu protocolului conferintiei de sub 11 1/2. Martiu 1861., cá sa ducu corespundintiele cele debuintiose pentru infiintarea acestei Asociatiuni, ceea-ce cu ajutoriul lui Dumnedieu am si ajunsu, predau adunantiei constituante scaunul onorificu alu presidiului, ce lam ocupatu pana acum din increderea D-Vóstre, si in sfarsitu radicandu simtiemintele sufletului meu catra ceru dicu: Domniloru! mé's'a dulceti maicei noastre este pregatita pentru óspeti multi, maic'a noastra au fostu pana acum imbracata in doliu, dar de acum inainte se imbraca ea in haina de nunta si postesce la mé'sa pre toti fiii sei, cá sa straluceasca si ea in si cu cas'a sea si sa innoiasca pre fiii sei, precum se innoiescu tineretiele vulturelui, si se róga lui Ddieu dicandu: Dómne alu poteriloru, fi cu Asociatiunea acésta acum si totdeun'a; caci totu darul desevarsitu este de susu dela tine parietele luminiloru. Amin!

Инаугурареа Асоціаціінеі трансилване пентрѣ літературѣ мі културѣ попорѣлѣ ромѣнѣ. Дн 22. Октом. 1861. 4. Ноєвр.

Дн зѣса ачеаста дѣпъ че се адѣнарѣ метърѣ дн сала Семінарѣлѣ мѣрѣ о депѣтаціоне дн 8 вѣрѣадѣ пѣла 10 1/2 димінеада, ка съ поѣтеаскѣ пе Екселенціа Са П. Епископ Ан. Бр. де Шагъна ла адѣнаре, каре нѣмѣлт дѣпъ ачеа ми сосі ми фѣ прѣшит къ ентесіастиче „Сѣ трѣяскѣ.“ Екселенціа Са дѣпъ къвѣлтареа маі сѣсѣ дѣсѣмѣнатѣ ми къ ачеаста декларѣ асоціаціінеа дн пѣтерѣ Декретѣлѣ дѣпѣрѣтеск де дѣпѣпѣнатѣ ми адѣнанца дѣпералѣ де дескісѣ. — Екселенціѣ Сале рѣсѣпѣсѣ Д. Канонік Діпаріѣ астѣелѣ де пѣлѣкѣт, дѣкѣт фѣ де маі пѣлте орѣ дѣтрѣрѣпѣт къ „Сѣ трѣяскѣ.“ Дѣпъ ачеа фѣ рѣгатѣ Екселенціа Са П. Епископ съ маі окѣпе скавѣлѣ де прѣсідентѣ алѣ ачестѣ асоціацііні пѣлѣ къндѣ се вор дѣскріѣ метърѣ, ка апоі сѣ се поатѣ пѣмі ла адеѣреа ампліацілор Асоціаціінеі. Екселенціа Са къпрінзѣндѣ скавѣлѣ Прѣсідіѣлѣ денѣмі патрѣ Секретарѣ, кърора се маі адаѣсерѣ вѣ ка сѣрѣш ми вѣ контролор. Апоі се чѣті вѣ телеграмѣ дѣла Віена, прѣн каре се дѣпѣтѣпѣзѣ къ Екс. Са П. Мітрон. А. С. Шѣлѣ дѣ асоціаціінеі 2000 ф.;

о скрісоаре гратуатоаре а Іл. Сале D. Mochioni de Feni, prin care trimete mi 200 fl. m. a. pentru asociativne, mi alta dela D. Konc. de karte Пап D. Kоп. дп. Молдова. D. Пшкаріш ми Манш каре тоате се примір кз шаре плчере. Се дпченвр дпз ачеса ми свскріеріле метврлор каре декврсьр ппз ктрз 2 оре дпз атезі.

Дп 24. Ок. 5. Noem. ппз че се аднар тоці метврї се контїнз дпскріереа, пела 10 оре венї D. Прешедїнте ітерїмал, се четї мі верїфікь протоколз де ері, се четї о скрісоаре дела Екс. Са П. Мітрополїтш ми дела D. Свр. Комїте Гождз, каре се прїтір кз „сз трїаскь“, etc. Се пштерарь метврї де фадз ми ддрептїдї а вотїса ми се пшї ла адечереа прешедїнтелї. Din 128 вотрї а кпзтат Екс. Са П. Епїскоп Бр. де Шагъпа 75, Екс. П. Мітроп. А. С. Шлзц 20, D. Mochioni 17, D. Kaponik Цїпарїш 7, D. Барїц 5, D. Дїр. Мптеїш 1. 3 афостш пердате. Шї аша се аклат кз ептсїасмш Екс. Са D. Епїск. Шагъпа, де Прешедїнте. Апої се алес кз вотрї знанїме D. Kapon. Цїпарїш де В. прешедїнте, амїждереа ми D. Барїц де Секретарїш прїмарїш. Дпз ачеса дпченв вотїзатїнеа пентру чеїалалдї офїціалї аї Асоціатївней шї дврз ппз дпз 2 оре d. a. децї фїндш тїмпз дпїнтат се печетлї зрна шї се ампз скрїтїнїз ппз сеара ла 6 оре. Акша дескїс D. Прешедїнте зрна шї скрїтїнїз зрш ппз ла 10 оре свт контрола секретарїлорш.

Дпз 9 оре се фкз о серенад кз тордї D. Прешедїнте, шї Іврїстлш Демшшанш дп фелїчїтш прїн о кзвптаре. D. Прес. рспїкз дп кзвпте дмчї тмдшїреа са. Де ачі терсз кондкътлш ла дпнпратлш романїлорш шї фкз серенад D. Секретарїш Барїц, ачі кзвптш іврїстлш Іосїф Поп, шї D. Секретарїш респїсз. Де ачі терсз кондкътлш ла Отелз „Четатеа Віена“ внде ераш DD. Цїпарїш, D. Свр. Кпїтан Бран, шї D. Прїм. Нотарїш ал Комїтатлш Карашїлш Алоїс Владш, пре карї дї фелїчїтш прїн о кзвптаре іврїстлш Стрвоїш, ла каре рспїсз маї дпзїш D. в. пресїдентш Цїпарїш, апої D. Прїм. Нотарїш Владш; шї D. С. Кп. Бран. Дпз ачеса стрїг тїперїмеа: сз трїаскь D. Аксепте, каре се ала ла D. Цїпарїш, шї ачеста тмдцїш прїн о кзвптаре, апої „сз трїаскь D. Прот. Попазз, каре еаршї се ала дп менціонатлш Отел, шї D. Протоп тмдцїш прїн о кзвптаре, шї аша се фїні серенада. Мсїка а есекзтат пїесе шї таршрї кзрат ротшпештї. Кзвптрїле тїперїлор афост потрївіте мерїтелор ілстрїлорш вврзвдї челеврадї, шї рспїсзрїле ачестора потрївіте дппрежврїлор шї мотївелор, дїн каре а пшрес тїперїмеа а фелїчїта шї опора пре ачестї демнї вврзвдї аї націвней поастре.

Дп 25. Ок. 6. Noem. са прїмїт D. Прешедїнте, каре дпченв шедїнда ла 9. оре, кз „сз трїаскь“ апої се чїті о скрісоаре гратуатоаре а D. Маїорескз, алта а D. Konc. de гвер. Алдлеанз шї а треїлеа а D. Зрмззаке. Венїнд шї секретарїї се чїті Протоколз шедїндеї да ері шї верїфікь. Апої се лз скрїтїнїлш офїціаллорш дпїнте. Вотрї ераш 114. Се алес дарь D. Парох зпїт дїн Сївїш А. Вестемїанш де Секретарїш кз 55, Dom. Negz. дїн Сївїш Ап. Бехпїц де Касїер кз 70, D. Нотарїш дїн Решїнарїш Іоан Пїчїш де Контролор кз 79, шї D. Редакторш ал Ам. Шк. Вісарїон Роман де Архїварїшкз 61 де вотрї. Ла комїтет саї алес D. Др. Васїч кз знанїмїтатеа вотрїлорш, апої D. Іле Мчеларїш кз 100, D. Аксепте кз 95, D. Kapon. Папфалш кз 91, D. Іоан Попазз Прот. кз 76, D. Konc. de ф. П. Мпн кз 76, D. Сава Поповїч кз 76, D. І. Понеакз 70, D. Болога кз 66, D. Мптеан Дїрек. кз 66, D. Антоелї Проф. кз 63, D. ad. Немеш, кз 56,

D. Протопш І. Хана 79, де вотрї, каре дпз а азїс ми D. Др. Ходош кз 56, де вотрї каре еаршї а азїсш. — Дпз че D. прешедїнте тмдцїш офїціаллор ітерїмалї пентру остенеала, че а пшо дп декврсьр шедїнцелор, офїціалї чеї пої шї аш лзат сказнеле сале, саї пропсш шї деншїт врео кдїва Метврїї опорарї.

Локл пентру аднарса ценерал дїн тїш ва фї Брашовл, еарш тїмпз 16/28 Август 1862. Дп фїне, D. Секретарїш Барїц чїтеште шї рекомєндш пште тесе фршоась, деспре карї ва аеа а жвдека Комїтетлш кз тоатш серїосїтатеа. Апої Екселепцїа Са D. Прешедїнте дпкїсе аднарса кз о кзвптаре атт де серїось, кт шї стрьвътїтоаре ла інїмз, зрїндш ачестї асоціатївнї дпфїнцате сзв азпїдїле пре пштерїкзлш Демнезш просперїтатеа шї дпїнтареа чеа маї дорїтш. Саї аднат ппз акша песте 7 мїї фл. Астзї се ва цїнеа шедїндз пентру верїфікареа протоколлш.

20 Октомврїе 1861.

Тоате жрналеле адкш артїклї фршомї шї ерїдшї арзкїнд окї асвпра евенемїтелор шї просперїтїдї пвлїче, че са дптшлатш де зпш анш де зїле дпкоаче, адекз дела ешїреа дїплемеї дїн 20/10 1860, шї зїкш кз сїмцеметеле, каре не стрьват кпнд прївїм ддрептлш ачестї тїмпш декврсь, пз сїпт пре сїпїне, кчї vedemш фндментлш зпї зїдїрї позш, дпсз дпкзпїзратш дїн тоате пшрїле кз сзрпштрї шї рїне атт де палт, дпкзт даеа кз тмдцї остенеалш пштемш прївїї дп лшптрлш зїдїрїлорш челор позш. Апої мерг маї департе шї зїк, кз дпз че свкчсш мїнїстрлш Бах сз рдїче констїтвїнеа дїн 4 Martie 1849, а автш чеа маї вшп дпгрїжїре, ка сз дпкзпїзре пе Монарх кз зп пшрете хїнезш, кз сз пз поатш стрьвате ла дпсхлш пїчї зп кзвптш дескїс, шї сїпчер дела 37 мїліоне де четьденї, маї дпколо кзтш сз сзгрте преса, сз дельтєре тоатш репрезентатївнеа полїтїкз ппз шї челе компале, каре се октроеаш де вірокроцїз прїфікате де тоате елементеле лїберарї. Прекзш мїнїстрїї, аша аф допнїт шї сзпшїї лор, кчї пз пшмаї Локзїїторїл саї консїларїлш де крте ал лшї, чї шї чел маї мїк капделїст, ва шї сервїторїї де офїчїш партїчїпаш дїн ачеста пштере шї домнїш шї пз пшмаї кз аш жзкатш рола зпї домнш абсолютш, чї афарш ла офїцілате „внде Демнезш есте сзсш шї дпнпратлш департе“ аф фостш шї дп фаптш домнї абсолютш, шї аф фкзтш департе тоате тпгшрїле асвпра асторфелїш де пшртаре.

Апої вїнш ла влтаїа дїн Італїа кареа фїнїндсє нефаворїторїш пентру пої, фкз, ка тпгшїреа попарлєрш сз ажзгш ппз ла зрекїле Монархїлш, шї зрш дпкредїндзареа, кз се ва адчє дпкзрїнд ажзторїш, дпсз шї ачеста се ампз венїнд ла кршма рецїмшлш Конт. Голзковскї, а кзрї гверн ере пшмаї дптрш атт дпсеплатате, дпкзтш се копкїтш Сенатлш імперїалш дптрїтш, каре копкїетаре тотшшї пз зрш дїн зпа вое а лшї, чї дїн лїнса де орї че копслїш, ла каре ла фостш адсш сїстєма са.

Сенатлш імперїалш се фкз ажзторїлш де печесїтате пентру моментш, шї ел ш'а дппшзтш проблема прїн ачєса, кз а сзрпнатш сїстєма тшчерїї фшр де вое дп Австрїа, шї а дескїс калеа кзвптлш лїбер. Акша пз се маї потш сзсїїнеа ачєста сїстємш, чї кзвптлш констїтвїнеа дпченв а се азїї претзїнденеа. — Дїплєма дїн Октомврє а фостш зршареа ачестей кзпштїїнде: Австрїа се фкз легалменте статш констїтвїоналш. — Дпз кзпрїсшлш ачестей дїплєме, — везївїнепє пз дестл де кїарш, дп каре се дпкзпїзрш кзвптлш Констїтвїїне, дпсз се пропшчїш тоате крїтерїеле есенціале але констїтвїоналїстмшлш — а фостш ачєста дїплємш пентру церїле векї констїтвїонале але короаней Ъгарїей,

пентгзвїтш о рестїтвїїне, еарш пентру челелате церї але Монархїей о копчєсїїне де констїтвїїне, прїн каре са коппланатш двалїстмш де одїноарш дп констїтвїїнеа статлшї а амвелор жшзтшдї де Монархїш, шї авз сз се дптїндз асвпра тзтшрорш сїстєма статлшї де дрептш. Астфелїш а фост дпцелєсш дїплєма дїн Октомврїе шї де ачєса дїн тоате пшрїїле салзтатш кз вкзрїе, де шї дп церїле цїїтоаре де короана Ъгарїей се рдїкш протест асвпра транспшперей де дрептш: а копчєде контрївїїнеа шї рекзтатїа ла Сенатлш імперїал, ка втшмштоаре де авїтїка констїтвїїне. Ачєста дедз ансш діетей зпгзрештї ла челе дое репрезентатївнї, дпз каре апої зрш дїсолвїреа діетей шї а маї тмдлор мшпїчїнї комїтатєне шї четьденештї.

Дптр'ачєса копкїетатлш сенатш імперїал рєтасш неперфект шї пз се пшз дп трпсхлш пїмїк дєчїде, че арш атїпче ітереселе дптрєдїї Монархїе. Пентру пої ротшпїї есте ачестш ап трекзтш демн де атєндїїне, кчї пої кзпоскзндзїне пшсєчїїнеа пшстрш, кз каре сшптем кїетадї а лза парте ла тоате ачєчєрїле церїлор локзїте де пої, тоці ка зпшл амлзат лшптаморалш шї не лшптш дп тоате провїнчїїле кз о персеверандш шї тшрї асвпра інїмїчїлор, карїї вреш еаршї сз пе копчєстєзш дрептшрїле челе кзвенїте зпїї націвнї денетїче маї векї дп ачестє провїнчїї шї тотш дрептлш, каре націвнеле сзрєматїзштоаре кзцєтш а пїл пштеа да, сшл рдзкш ла лїбертатеа індївїдуалш. Лшптеле сшпт греле, фшарте греле, дпсз Демнезш е кз пої, шї дпз че пої пшмаї дрептате черєш, е спєранцш, кз пе ва ажзта. Інтрїїїле карє ле жвкш магнїдїї магїарї дп Ъгарїа, ка сз орвєаскш націоналїтшїле немагїаре се дптїнсєрш шї асвпра Трансїлванїей, шї гверншлш лкзрш кз тоате пштерїле а дпнедека дієта, — ачєлш рефзїш, ла каре маї авєм де а сшпа, ка сз пе vedemш шї пої іпартїкзлдї дптрє челелате націоналїтшї де статш. Комїсїа націоналш кондсш де капїї еї кз тоатш солїдїтатеа шї тактшл вшш шї спрїжїнїтш де інтелїїнда ротшпш, пз ва лшса дпсз пшперєа ла кале а дпчеркзрїї вїклєне, чї ва стшрш ла дппалтлш тронш прїн Есчєлендїї шї демнї лор депзтатїї, ка дрептшрїле лор сз се рекзпоскш дптокмаш ка ачєлорамалте націоналїтшїї асємєнеа сакрїфїчєлор адсє пе алтарїлш патрїей кз вшпш шї сшпцєле лор.

Аднарса сказналш дїн 13/25 Октом. дїн Сївїш.

Опоравїлшлш пвлїкш четїторїш дпшї ва адчє атїпте — кз Комзпеле ротшпє афлштоаре шї цїїтоаре де презент де сказнлш Сївїлшї дпз че саї вкзтш кз тотшлш ішшїелате прїн промїсїїнеле сзрвшторєсчї фкзтє декзтш D. Консїларїш де Крте Б. де Салмен кз окасїїнеа венїрей салє ла Сївїш, пз аш дптрзїатш а ддрепта о петїціїне ла Маїєстатеа Са дпкш дїн 2/1, Маїш артшндш неддрептшїрїле че лї саї фкзтш ачєстора кз окасїїнеа рєстзврїї сказнале, — дпсз че кзцєтатїї? пїчї пшпе астзїї дпкш пз амш афлатш шжпгшєре — *) кз тоате ачєсте тоате комзпеле кзратш ротшпє не лшгш о пашїватє стрїктш че аш овсєрватш аш автш шї о пшртарє есєшларш, дпкзтш пштемш сшпє кзратш — кз фшрш амплїадїї полїтїчї, шї фшрш вїцїлїї де секзрїтатє пвлїкш — дп ачєстш тїмпш пз саї івїтш пїчї чєлш маї мїкш есчєсш, пїчї дп зпа дїн Комзпеле ачєстеа. etc. etc. Дп чєле дїн зрш се тршмїте дїн партеа пресїдїлшї магїстратлшлш кштрш комзпеле ачєлеа ротшпє, каре аш фостш лїберє шї пашїте де 1848, шї каре саї вкзратш кшм амш зїче де дрептшрїле мшпїчїпале — зпа ордїнцїїне — дп лїмшлш цєртшлш — дп каре демшндш Антїстїлор кз пе 25

*) Не, кчї тшчєш, шї пз вкзтшлш а черка внде лачє кзска. Р.

але лѣи Октом. к. п. се тръгваць кѣте 2 депѣтаці
 провежѣи кѣ пленипотенцие ла адънареа сказналь
 фъръ ка дп ачае ordinaцие съ фие ши спецификатѣ
 обиектеле че аѣ а се пертракта — кѣ тоате кѣ §. 6.
 din пѣнктеле регъл. din а. 1805, де каре пѣ вреаѣ фраци
 сасі асе десліні, демънд ачаеста априатѣ — ла
 9 1/2 оре пе кѣнд депѣтаціи сасі дп комътеле сасо-ро-
 тѣнешті дпши окъпасеръ сказнале сале дп сала Ма-
 гистратѣлѣ венірѣ ши депѣтаціи дп Комътеле кѣ-
 ратѣ ромъне Аврѣгѣ, Българдѣ, Гъраржѣлѣ, Мохъ,
 Поплака, Решінарѣ, Садъ ши Съкъдате, — Ко-
 мъна Сивѣлѣ тот дп пѣтереа §. 6. din п. р. а. 1805
 аѣ тръмисѣ 6 Депѣтаці. — Антрѣндѣ прешедінтеле
 Магистратѣлѣ дп салъ, четі В. нотарѣлѣ ліста де-
 пѣтацімор пресінці, ши дп fine аminti кѣ тоці —
 афаръ де чеі дп Комъна Българдѣ — сѣнтѣ прове-
 жѣи кѣ акредитиве. — Дѣпъ че провъжѣи прешед-
 інтеле, кѣ дакъ аре чінева врежн кѣвѣнтѣ дп кон-
 тра конститѣреі ачесті адънѣрѣ сказналі поате съ
 ворѣаскъ, кѣ шедінца есте дескісъ, се екъларъ
 депѣтаціи Сивѣлѣ — Ораторѣлѣ дп фрънте — ши
 претінсеръ, ка чеі 2 тръмисѣ дела Българдѣ пе а-
 вѣндѣ пленипотенца, се пѣ се привеаскъ ка репре-
 сентанці аі Комънеі ресептиве, ши кѣ тоате кѣ
 дѣншіи сѣл аѣрат зѣкѣнд — кѣ аста дпайнте де 1848
 пѣ ера дпдатінатѣ — дар нічі пѣнктеле регълативе
 пѣ претіндѣ ка репрезентанціи комъналѣ съ се про-
 вазъ кѣ нічі знѣ фелѣ де пленипотенцие — тотѣши
 маіоритатеа дечісъ ка еі съ пѣ се привеаскъ де ре-
 презентанці аі Комънеі ачеліа. Дѣпъ ачееа се скоалъ
 депѣтатѣлѣ дела Решінарѣ Іоане Пінчіѣ ши дѣпъ че
 ресѣмъ сѣферінтеле ромънілорѣ дп фѣндѣлѣ ресесѣлѣ,
 де пѣлѣ акѣмѣ, дѣпъ че акѣмѣ сѣл провъжѣиатѣ де пе-
 дпалѣ трон егала дпдрептѣціре а тѣтѣрор націѣнелор
 ши попарѣлор сѣлѣ Маіест. Сале, дѣпъ че дп Ді-
 плома din 20 Октомв. 1860 деспре каре знѣлѣ дп
 чеі маі ренѣмѣи сасі аѣ дѣсѣ: unſer Außgangspunkt
 ist das Diplom von 20 Octob. се зѣче: кѣ дп Кон-
 ститѣциеа векіе а Трансѣлваліеі аре сѣ се факъ
 скітѣвѣрѣ аѣндѣ тѣетоеаре etc. пѣші поате еспліка,
 пентрѣ че комътеле кѣратѣ ромъне дп фостѣл ска-
 знѣ алѣ Селіштеі, алѣ Тѣлѣмѣлѣ, прекѣмѣ ши
 челе треі комъне ромъне фосте грѣніціаре: Орлатѣ,
 Раковѣца ши Вештемѣ, каре де факто сѣлѣ дпкор-
 порате дп Сказналь Сивѣлѣ, ши каре се ши адмініс-
 трѣ аствѣи тотѣ де кѣтрѣ оп. Магистратѣ ал Сивѣ-
 лѣ — пѣ сѣлѣ репрезентате дп ачаеста адънареа
 сказналь — прін ѣрѣаре ел ка репрезентанте ал ѣ-
 неі Комъне ромъне пѣ поате пріві ачаестѣ адънареа
 де легалѣ конститѣитѣ пѣлѣ ачѣнчі, пѣлѣ кѣндѣ пѣ
 ворѣ фі ши челемалте комъне репрезентате, еарѣ
 декѣтѣва сарѣ пертракта дп ачаестѣ адънареа знеле
 обиекте, каре ворѣ пріві дп де комънѣ ши пе ачеле
 Комъне игнорате, декѣтѣва сар декрета знеле прес-
 таціѣні ашіа прекѣмѣ сѣлѣ ачелеа менціонате дп
 цѣпкѣлѣ 6. а. 1805 ачѣнчі елѣ деклареазъ, кѣ а-
 челе нічі одатѣ пѣ ворѣ пѣтеа фі облежѣтоаре фадъ
 кѣ ачелеа комъне — кѣ ачелеа комъне пѣ потѣ фі
 сѣлѣ Епітропіеі поастре — дечі ел протестежѣ дп
 контра орѣ кѣрорѣ конкѣлѣсе че сарѣ фаче де е ле
 фъръ де е ле. — Ачестѣ протестѣ фѣ прімітѣ де
 тоці репрезентанціи комънелорѣ ромъне. — Антрѣ
 алѣ депѣтаці сасі ворѣи ши D. Іаков Ранікер: ши
 сѣлѣ кѣ де ши воеште дп інімъ о депліѣ егалі-
 тате де дрепѣрѣ ши пентрѣ націѣнеа ромънѣ —
 Длѣ аствѣи нічі декѣмѣ пѣ поате вота пентрѣ кон-
 вокареа ачелорѣ комъне, — кѣчѣ ачаеста ар тѣіа
 фоарте таре дп дрепѣрѣлѣ шѣнчіпале але Длор —
 чі ромънѣ сѣл аштепте пѣлѣ кѣндѣ Маіестѣатеа Са
 ва дечіде ши ачаестѣ кѣвѣсѣ діе Territorialfrage —
 кѣчѣ Длѣ пѣші поате дпкѣнчі о націѣне фърѣ тері-
 торіѣ — апоі знде пе аѣлѣмѣ. ? —

(Ва ѣрѣта.)

Сивѣлѣ 4. Окт. (Анкерее din Нрѣлѣ 40. ши 41.)

Ноі штім, кѣ ши депѣтаціи вострѣи ваѣ адѣс де
 шѣлте орѣ аствѣлѣ да ворѣе дела Віена, каре де
 ши пѣ аѣ ресѣлѣмѣ дп пѣлѣкѣ, прін тоасте зго-
 тотоасе, знде іа парте ши кѣте зн Івдѣ вѣлѣзѣторѣ,
 еле тотѣши аѣ веніт ши ла ѣрекіле ромънілорѣ ши еі
 пѣ аѣ dedѣс де аколо нічі о перфідіе, нічі о сѣспі-
 діѣне, кѣ сасіи вор аеа а се дптрѣвѣнціа де інстрѣ-
 менте оарѣе. Апоі ноі нічі пѣ кредѣмѣ, кѣ де-
 пѣтѣл ачела дпши ва фі ревѣрсат ініма токѣаі пре-
 кѣм ці а реферат Дталѣ дпкредіѣнатѣл марторѣ
 а ѣрѣкѣлат.

Доарѣ пѣ те темі D. Кореспондінте, кѣ до-
 рінделе ши сперанделе поастре се ворѣ дпделліні
 афарѣ де діетѣ, кѣ ноі амѣ черѣтѣ дптрѣна діетѣ
 ши дорін череріле ши дорінделе поастре але ведеа
 реалісате пе ваза перфектеі егалеі дпдрептѣцірѣ,
 дп фръдіетате кѣ челемалте колокѣитоареі націона-
 літѣці дптрѣ марцініле конститѣциѣнеі дп Діетѣ. Дп-
 сѣ деакѣ черѣаці D-воастѣ а дпнедека діета токѣаі
 пентрѣ ачееа пентрѣ кѣ ваці дпфюратѣ де чеа дп
 тѣлѣ пропосіціе реѣеаскъ, сѣ пѣ се дпнѣ, сѣл деа-
 кѣ пѣ пе веці респекта ачесте дорінде нічі дп
 діетѣ, ла каре де ачѣтеа орѣ неаці дпдрептѣтѣ,
 ачѣнчі фѣреште, кѣ дпдрептѣціреа, каре пі се кѣ-
 вѣне дппайнтеа лѣ Дѣмнезѣл ши а лѣмеі, ши каре о
 претіндемѣ дела воі кѣ тоатѣ кѣвѣнціа ши тѣрѣа, о
 vom прімі орѣ пе че кале, пѣмаі сѣл вѣпѣ дпн шѣна
 Прѣ дпѣѣратѣлѣ пострѣ Монарх.

Че се атіпѣ де трѣмѣтѣоареа дпѣѣдошаре а
 ресѣлѣтѣлор, че ле аѣ добѣндіт пѣлѣ акѣтѣа ромънѣі
 дп контра воастрѣ, прекѣм ці а реферат дпкредіѣ-
 натѣл марторѣ а ѣрѣкѣлат, кѣ аѣ фост еспрї-
 матѣ кѣ окасіѣнеа тоаствѣлѣ ал чінчілеа, пѣ аі де
 че те тѣлѣлѣ, кѣчѣ еле сѣлѣт кѣ шѣлѣт маі нічі, ва
 поате кѣ сар пѣтеа редѣче ла пѣлѣ, деакѣ ле амѣ
 кѣтѣа кѣ о лѣпѣ. Ноі дпн аствѣлѣ де тоасте пѣ
 пе фачемѣ нічі о ілѣсіѣне. — Кѣт е пентрѣ тоаствѣ-
 лѣ ал шеасѣлеа дп фаворѣл пѣчѣі армате, ши па-
 ролеі фръдіетатеі ши а конкордіеі, дпшѣ шѣртѣрїсіѣмѣ,
 кѣ ноі пѣ прічепем, че аѣ врѣт рѣдікѣторіѣл тоаствѣ-
 лѣ сѣл зѣкѣ прін ачаеста, кѣчѣ діпломатѣа
 поастрѣ пѣ се дптінде аша департе, ши де ачееа
 пі се паре, кѣ ши ачѣ теа міндітѣ дпкредіѣ-
 натѣлѣ марторѣ а ѣрѣкѣлат. Парола фръ-
 діетѣціи, ла каре фаче „Volksstimme“ дѣпъ челе епѣсе
 де Дта дожъ семне де дптрѣваре, ши а Конкордіеі,
 ла каре пѣмаі знѣл, о времѣ ши ноі дпн тоатѣ іні-
 ма, ши де ачѣ те аі фі потѣт конвѣнѣ D. кореспон-
 дінте, кѣ ромънѣлѣ е сінчерѣ, кѣ елѣ, кѣндѣ і се
 дпшле ініма, о ревѣрсѣ прін вѣсе ши кѣ тоате
 тоаствѣле, каре те дпфрїкошарѣ аша таре, ел пѣ
 аѣ зѣтат де фръдіетате ши де конкордіе кѣ націѣне
 сорорі; кѣ рѣдікѣторіѣлѣ тоаствѣлѣ а аменіѣнатѣл ці
 пре чеі че вор маі кѣтеза сѣл атіпѣ дрепѣрѣле ши
 лібертѣціле ромънілор, пѣ а комісѣ дѣпъ пѣререа
 поастрѣ нічі о крїмѣ, кѣчѣ врем сѣл фім егалі дп-
 дрепѣтѣціи, ши Двоастрѣ аці прівіт ачаеста дорінѣ,
 деакѣ пѣ дпн інімѣ, варем дела гѣрѣ де дреанѣ.
 Нѣ те амѣрѣ нічі пентрѣ тоаствѣлѣ адѣс ачѣта де
 дістїнѣ, кѣм зѣчі Дта, пентрѣ кѣраціл ши патри-
 отика персеверанѣ, а ромънілор дп лѣпта, че пе стѣ
 дпайнте дп діета чеа маі апроане; пентрѣ кѣ сѣл
 пе веці рекѣноаште ши дрепѣрѣле поастре, ши а-
 чѣнчі тоате ачесте се ворѣ редѣче ла о фрасѣ де
 стїл; сѣл пі ле веці денѣга; ши ачѣнчі сѣл штіді
 кѣ пе вомѣ лѣпта кѣ тоате пѣтеріле морале дптрѣ
 марцінеле конститѣциѣнеі, кѣчѣ е дрепѣт, кѣ некон-
 діціоната рекѣноаштере а тѣтѣрорѣ претенсіѣнелор
 поастре, че пѣ стаѣ дп алѣа, декѣтѣ дп пер-
 фекта егалітате дп тѣте, есте сінгѣра вазѣ
 де пертрактаре. Шііатѣ ачѣ е ревѣрсѣтѣра а тѣ-
 тѣрорѣ ромънілорѣ дп прівіпціа фръдіетѣціи, кѣреі

Дталѣ дпшѣ плаче кѣ о іроніѣ пѣлѣ де амѣрѣчѣне
 аі да епїтет ши де ромънѣлѣ. — Деакѣ дпсѣ Дта
 лѣдѣ ачесте, кѣмѣ дпшѣ плаче а зѣче, де дппѣвѣза-
 теле скрїсорі але Епіскопѣлѣ Ш а г ѣ п а кѣтрѣ
 Комесѣлѣ сѣсеск, ши де деселе фрекѣрѣ, каре пре-
 кѣм зѣчі Дта, сѣлѣт трасе де пѣр дптрѣ націоналі-
 тѣці, апоі трѣвѣсе сѣ те конпѣтїнім, кѣ пѣ аі маі
 шѣлѣтѣ жѣдекатѣ, ка сѣ шті деосеві дптрѣ персоане
 ши фапте. Ар трѣвѣзі варем ачѣта сѣл прічепі, кѣ
 Епіскопѣлѣ пострѣ, ка зн вѣрѣват, кѣрѣіа нічі дѣш-
 таніи лѣл пѣ іаѣ пѣтѣтѣ пѣлѣ акѣтѣа денѣга дпде-
 лѣчѣлѣнеа ши такѣлѣ діпломатїк, пе кѣмѣ Дта, кѣ
 артікѣлѣ Дталѣ, ка алесѣл канѣ ал націѣнеі, пѣ а
 пѣтѣтѣ ши пѣ поате пріві кѣ пенѣсарѣ ла інвїзіріле,
 че D. Комес шіа лѣатѣ лібертате пе ваза релатїѣ-
 нелор мінчіоасе але дѣшѣношїлор ши свѣтошїлор
 інспекторі, але рѣдіка дп контра інтелїціѣнеі ши
 преодїмеі пострѣ, чі а трѣвѣтѣ сѣл провоаче офї-
 ціос пе D. Комес, ка сѣл арате спеціалменте карїі
 сѣлѣт ачѣ інвїзіціи вѣрѣваці аі пострїі. Пентрѣ а-
 чееа дпсѣ пѣ а домпїт ши пѣ домпеште нічі аствѣлѣ
 нічі о ѣрѣ дптрѣ ачестїа доі вѣрѣваці, кѣчѣ „amicus
 personae inimicus rei.“ Апоі де веі фі чїтїт дп-
 тѣшпїрїле дела Поплака, Тѣлѣмѣл etc. кѣ жѣде-
 ката дрепѣтѣ, де веі фі дпделес порѣнка лѣі Валер,
 ш. а. ш. а. пѣ кредѣ кѣ веі прічепе алѣфелїѣ фрекѣ-
 тѣрїле, че зѣчі кѣ се траг де пѣр дптрѣ націоналі-
 тѣці декѣтѣ, кѣ токѣаі воі ле траѣці де пѣрѣ ши
 ле адѣчедї дпайнте пѣмаі ва сѣл вѣ арѣтаці, кѣ дпкѣ
 домпїці асѣпра ромънілор. Дптѣшпїлареа дпн Пін-
 тік, каре зѣчі, кѣ а адѣсѣ лѣпѣ формалѣ дптрѣ
 сасі, ромънѣі ши жандармї дпкѣ а фост кѣшѣнатѣ
 де сасі, карїі сѣл кан дедат аші траѣ хотарѣле пѣлѣ
 дп тїнда ромънѣлѣ. Шті кѣ „wer zu dierig ist,
 bekommt Leibeszuchtwerden.“ Ам вѣзѣт че а ворѣт
 „Sieb. Bot.“ деспре ачаеста де тѣлѣтѣ дптѣш-
 пїларе. Дпсѣ ноі те роѣм чїтеште ши Дта „Ost-
 West“. „Konkordia“ „Газета Трансїкѣваліеі“, ши веі
 ведеа алѣфелїѣ лѣкрѣл. Кѣтѣл пентрѣ „Wolfswür-
 bigen Herrn“ пре карїі сарѣ дп дпвїзешті ши Дта
 пѣлѣлѣ прін газете стрѣне, фърѣ сѣл адѣс дп-
 пайнте врео довадѣ спеціалѣ, дпшѣ сѣлпемѣ пѣмаі
 ачѣтѣ, кѣ ешті ка шѣлді аі Дталѣ дп пѣререа чеа
 маі рѣтѣчїтѣ. Деакѣ трѣешті D. Кореспондінте
 дптрѣ ромънѣі, ар фі трѣвѣт сѣл шті, кѣ Преотѣлѣ
 есте ла еі тата попорѣлѣ, ши де ачееа, дп пѣмеште
 „Прїпте“ ши ел ка ачесте есте даторіѣ а кон-
 дѣче попорѣлѣ. Нѣ те атіпѣ дарѣ де ел кѣ те а-
 тіпці де тоатѣ Націѣнеа шті кѣм зѣк ѣнгрїі: Iegyezd
 meg a parot mellyben vartél a parot. Дп сѣлѣр-
 шїт дѣлѣ че ноі кондемнѣмѣ тоці іесѣціи кѣ тотѣ
 неамѣлѣ лорѣ ши кѣ тоатѣ доктрїна лорѣ, лѣсѣм пе
 сеама Дталѣ ши алтор ка Домніата доктрїна лор
 кѣ скопѣл сѣлпѣдеште шїжлокѣл, спре дп-
 трѣвѣнціаре, кѣчѣ ведемѣ кѣ ши Дта ешті о пер-
 фідѣ креатѣрѣ сѣсесаскъ кѣ інімѣ де магіарѣ, каре
 цї аі алесѣл зн дпкредіѣнатѣл марторѣ а ѣрѣкѣлат, ка
 сѣлї реферѣжѣ челе че сѣл дптѣшпїлат лѣ чїна амї-
 кабїлѣ ши конфіденціалѣ а ромънілор дпн Брашов, ка
 сѣл арѣнчі дп лѣшеа ларѣгѣ тоате калѣшнїле асѣпра
 тѣтѣрор ромънілорѣ, ши сѣл дптрѣвѣнціезї ачаеста
 доктрїнѣ дп адевѣратѣл еі дпделес, кѣ ачѣта маі
 шѣлѣт, кѣ кѣт ераі сѣл потїгнешті, аszind, кѣ депѣ-
 таціа рѣшѣлѣ дпн Комїтатѣлѣ Інедоареі, вреа сѣл
 чеарѣ дптрѣдѣчереа прочедѣреі іздїчіарїе ши де про-
 чес де маі пайнте, ши кѣ ачаеста цїаі арѣтат дп-
 цїи чеі де вѣлпе. Доарѣ пѣ веі дорї ка сѣл рѣшѣлѣ
 Вѣрѣбдіи, Компїлателе ши Апрователе дпн тімпнїи вар-
 варї, сѣл статѣлѣ знїверсітѣціи воастре, де каре
 вѣ батедї жок дпсѣшї воі прін жѣрналеле воастре
 Регалїстїи ромънїи пропѣшї де дпналѣл
 гѣвѣрнѣ.

Дѣпъ кѣм се асде дпн тоате пѣрїле дп гѣвѣрнѣ а трїмісѣ проїектѣл пентрѣ депѣтїреа регалїстїлор ла

